

EEN EN ANDER BETREFFENDE DE GRIENDCULTUUR IN ONS LAND

door
P. J. DROST.
(Vervolg).

De voornaamste in de grienden gebruikte soorten zijn:
Het grauw. Salix amygdalina.

De naam duidt op een groep, is dus een collectieve naam.

Grauw wordt veel gebruikt in hakgrienden. Het stelt hooge eischen aan den grond. Hoewel op zware kleigronden soms uitsluitend grauw wordt aangeplant, heeft veelal menging tot de helft of $\frac{2}{3}$ plaats met kat (*Salix viminalis*).

Grauw geeft glad, taai hout, goed geschikt voor schillen, vertakt vaak meer tengevolge van weersinvloed en grootere gevoeligheid voor voorjaarskoude, vormt weinig merg. Geeft een rijke bladmassa, dus veel schaduw.

Amerikaansche wilg.

Een tot deze groep behorende soort is de voor ons land nieuwe, z.g. Amerikaansche wilg. Een inderdaad prachtige teen voor snijgrienden. Lang groenblijvend met rood aangelopen topscheuten en bladeren. Snel groeiend, sterk uitstoevend, glad hout. Om kort te gaan een prachtig teenhout. In Duitsche bladen en beschrijvingen wordt deze soort erg genoemd. Ing. Wolfgang Wettstein noemt in de *Wiener Zeitung* de groote vatbaarheid van beschadigingen en ziekten. In ons land ziet men de Am. wilg nog slechts proefsgewijze gebruikt.

Men is het er niet over eens, of deze wilg een kruising van de amygdalina \times purpurea is, of een nieuwe bastaard van 2 am. soorten (zie *Wissmann*). In elk geval is het bekend, dat deze teen eerst in Polen is verbreid.

Kat. Salix viminalis.

Een tweede groep, eveneens in ons land veel gebruikt, is de groep van de kat of *Salix viminalis*.

Kat wordt veel in hakgrienden, gemengd met grauw, aangeplant. Kat stelt minder hooge eischen aan den grond en wordt ook wel zuiver aangeplant. De beschaduwing van den grond is geringer en de onkruidgroei daardoor sterker. Kat vormt mooi glad, weinig vertakt hout en kan zeer lang worden. Het is beter tegen koude bestand en vormt dikker merg of pit dan grauw. Snel gegroeid teenhout van kat breekt daardoor bij 't buigen nog wel eens.

Kat heeft soms veel te lijden van wilgenhaantjes, insecten, die evenals hun larven, het blad vernielen en beschadigen. ('t Grauw wordt hierdoor niet aangetast).

Van deze groep bestaan thans, vooral in Duitschland, veel soorten, die uitsluitend als snijgrienden geëxploiteerd worden; vooral op kleinere landbouwbedrijven. We kunnen noemen: Uferhanfweide, Ulbrichweide, Königshanfweide en Schlesische Hanfweide. In ons land ziet men deze variëteiten nog slechts op kleine proefveldjes.

Het rood- of wilgenhout. Salix alba.

In bijna alle hakgrienden wordt naast kat en grauw het z.g. rood aangetroffen, soms meer langs buitenkanten, veelal zoo hier en daar een struik. 't Rood is een boomwilg, die in de grienden soms zeer sterk kan uitgroeien. De teenen zijn taai en worden door de hakkers gaarne als band gebruikt. De *S. alba vitellina*, z.g. Dotterweide, werd destijds in Zee-land veel in de grienden op Zuid-Beveland gebruikt. De twijgen zijn geelachtig gelijk een eidooier, aan de zonzijde soms meer roodachtig.

De Bitterwilg. S. purpurea.

Deze wilgensoort wordt een enkele maal in de grienden gevonden. Doch lang niet algemeen. Bitterwilg is buitengewoon taai en heeft goede eigenschappen als bindteen, komt in groote verscheidenheid voor en wordt hoofdzakelijk groen verwerkt.

Van den bitterwilg komen vele kruisingen voor.

Duitsche Dot (S. dasyclados?)

Gedurende de laatste jaren wordt hier in ons land veel aangeplant — en daarom moeten we deze wilg wel noemen — de z.g. Duitche Dot. (*S. dasyclados?*) Vooral voor snijgrienden is deze wilg gewild. 't Hout is geelachtig gekleurd en van goede kwaliteit voor bindteen. De groei is krachtig en hij vormt veel bladmassa.

Over den juisten, wetenschappelijken naam, is men 't niet eens. 't Blad doet soms veel denken aan dat van de kat. Ook op meer veenachtige gronden wil deze Dot wel goed groeien.

In 't algemeen kan nog opgemerkt worden, dat voor hakgrienden meestal gemengd wordt gestekt, voor snijgrienden vaak een enkele wilgensoort wordt gebruikt, alhoewel menging in snijgrienden ook veel voorkomt.

Eensoortige aanplant heeft met 't oog op ziekten en beschadigingen nog wel eens bezwaren.

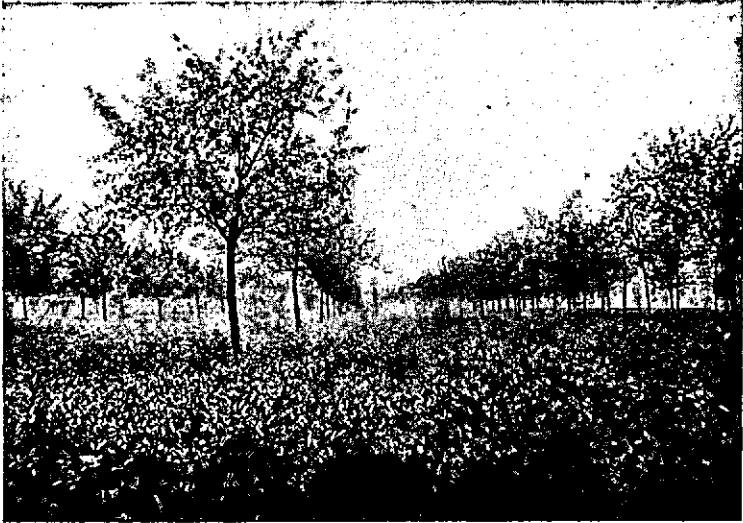
Meestal ziet men de grienden uitsluitend met wilgen aangeplant. Een enkele maal echter treft men in snijgrienden populieren, wilgen, of ook wel, fruitboomen aangeplant.

Zoolang deze houtsoorten nog klein zijn en weinig ruimte opeischen, heeft het wilgenhout weinig te lijden. Op ouderen

leeftijd bij de grootere beschaduwing, moeten de wilgen vanzelf wijken.

Onderhoud en verpleging.

Na den aanleg wordt de grond flink gehakt. Vooral op zware kleigrond is het gewenscht, spoedig na 't stekken den grond door behakken wat los te maken; na 't behakken is

Griend met vruchtboomen.

wieden of het afmaaien van gras en onkruid een of meer malen nog gewenscht. Ook langs greppels of slootkanten wordt gras gemaaid. In oudere grienden wordt elk jaar 1 of 2 maal het gras gemaaid.

Grienden, welke als hakgrienden worden geëxploiteerd, worden het eerste jaar gedund. Bij deze dunning worden alle onderdrukte twijgen, alsmede die, welke ongewenscht zijn, weggenomen. Dit geschiedt met groote zorg. De sterkste twijgen, 5—10 op nog jonge stoven, blijven staan. Door afleggen of bijstekken wordt tevens de griend ingeboet.

Bemesting.

Bemesting heeft op den groei der wilgen gunstige resultaten. In de buurt van kippenhokken of varkenshokken groeit in den regel het beste hout. Ook kunstmest geeft gunstige resultaten te zien, doch bevordert mede in zeer sterke mate den grasgroei, waardoor de onderhoudskosten weer verhoogd worden.

In 1923 werden door den rijkslandbouwconsulent te Utrecht in samenwerking met wijlen den heer Hesseling, direc-

teur van het voormalige Rijksboschbouwproefstation te Wageningen bemestingsproeven in grienden onder Doorn en Leersum begonnen. Bij deze proefnemingen op kleigrond werd 40 % kalizout, superfosfaat en chili gebruikt, alsmede kalk.

De opbrengsten werden door bemesting verhoogd, niettegenstaande hoogere onderhoudskosten. Ook werd opgemerkt, dat de struiken door de bemesting krachtiger werden en de levensduur der grienden werd verhoogd. Na 1926, toen een daling der teenprijzen optrad, werden de aanvankelijk groote verschillen in netto-opbrengst ook geringer en ging in de daarop volgende jaren de animo voor de proeven achteruit.

De verslagen der rijkslandbouwproefvelden in Utrecht over 1929 en 1930 geven slechts de resultaten weer van een op bescheiden wijze voortgezette proef. Het eindresultaat na eenige bemestingsjaren is op de bemeste akkers een krachtiger griend en sterkere struiken.

Het *begreppelen* na den hak, toegepast in achteruitgaande grienden, gaf plaatselijk gunstige resultaten.

De levensduur der grienden hangt ten nauwste samen met de kwaliteit van den grond, de wilgensoort, het onderhoud, juiste wijze van snijden of hakken. Op zandgronden is een griend vroeger op. Op kleigronden ziet men wel \pm 50-jarige grienden. De stoven staan dan vaak $\frac{1}{2}$ m boven den grond. Langs de spoorbaan Gouda-Den Haag staan grienden met \pm 50-jarige stoven, die als snijgriend geëxploiteerd worden.

Ter opleving laat men een snijgriend wel eens uitgroeien tot b.v. 2- of 3-jarig hout.

Beschadigingen en ziekten der grienden.

Ook de wilgen hebben van tal van vijanden te lijden en de bestrijding der verschillende belagers behoort mede tot de taak van den griendbeheerder.

We zullen slechts groepsgewijze de voornaamste vijanden noemen.

Onkruiden.

Hoewel alle onkruid- en grasgroei in grienden uit den booze moet geacht worden, spelen toch eenige onkruiden in dezen een voorname rol, vooral omdat de bestrijding zoo uiterst moeilijk is.

Kweekgras, brandnetels en distels zijn planten, die veel ruimte voor zich opeischen en steeds meer plaats trachten in te nemen. Vooral brandnetels en distels kunnen de jonge wilgenschuiten sterk beschaduwen en overgroeien. Tijdig afmaaien is gewenscht. Dichte stand in snijgrienden belemmert onkruidgroei. Slechte, holstaande grienden vervuilen sterk.

Winde en hop zijn onkruiden, die het hout (vooral ook 't

meerjarige) benutten, om zich naar boven te werken. Op het hout ziet men dan vergroeiingen ontstaan, terwijl de topscheuten veelal neergebogen worden. Men moet deze klimplanten tijdig verwijderen, om schade te voorkomen.

Atmosferische invloeden.

Droogte. Door langdurige droogte, vooral gedurende den groeitijd der wilgen, kan de groei belemmerd worden en het hout onvoldoende uitgroeien. In polderland met weinig wisselenden waterstand speelt de droogte geen rol. Wel echter op zand- of broekgronden, waar de poreuze ondergrond door daling van 't grondwater geen vocht meer kan vasthouden.

Gedurende droge perioden, vooral in grienden met sterken grasgroei, wordt de mogelijkheid voor het ontstaan van brand, zeer verhoogd. Zoodra het verdorde gras of andere ruigte eenmaal branden, worden de wilgenstobben meestal tevens beschadigd.

Lage temperatuur. Voor de goede ontwikkeling van het wilgenhout is het van belang, dat de temperatuur gedurende de zomermaanden niet geruimen tijd te laag is. Het hout blijft dan kort en het is juist om lang hout te doen.

Nachtvorsten kunnen enorme schade in de grienden aarichten. Wanneer in 't voorjaar de jonge, nog sappige twijgen plotseling aan deze te lage temperatuur blootgesteld worden, wordt niet alleen de groeiperiode verkort, doch ook de struik zelf lijdt schade door 't gemis aan blad.

Komvormige terreinen, in 't algemeen die terreinen, welke spoedig last van nachtvorst hebben, zal men niet voor griendcultuur bestemmen.

Vooralsnigrienden kunnen van nachtvorsten sterk te lijden hebben. Hakgrienden in mindere mate, omdat meestal na t' eerste jaar het hout boven de zône met te lage temperatuur staat.

Beschadiging door ijs. Deze beschadiging speelt vooral een rol bij grienden, die 's winters tijdelijk in 't water komen te staan. Bij aanhoudende vorst kan de zware ijskorst te grooten druk op het hout oefenen en dit breken of beschadigen. Jonge stekken, die nog onvoldoende geworteld zijn en in 't water staan, kunnen bij aanhoudende vorst aan de wortels beschadigd worden.

Hagel. Hagel kan in de grienden ware verwoestingen aarichten. Jong hout kan letterlijk vernield, oud hout zoowel op 't blad als op 't hout sterk beschadigd worden. De beschadigingen bestaan v.n.l. in het kneuzen van schors of bast of ook wel van de cambiumlaag. Oogenschijnlijk kan na een hagelbui de schade zich alleen tot blad vernietigen beperken, terwijl eerst later de beschadiging aan 't hout goed opvalt.

Beschadiging door dieren.

Reeën schuren de twijgen, waardoor verwondingen ontstaan en waardoor zij sterk vergroeien. Het hout wordt waardevol. Het voorkomen is zeer plaatselijk.

Hazen, die vooral in 't polderland nog al aangetroffen worden, veroorzaken meestal slechts geringe schade.

Hetzelfde geldt voor de *konijnen*, die in grienden op zandgronden of op hogere gronden, grenzende aan gesloten bossen, nog wel eens de jonge twijgen beknagen. In buitendijksche grienden komt beschadiging door konijnen niet voor.

Waterratten en muizen. Deze kleine knaagdieren treft men v.n.l. in de binnendijksche grienden aan en vooral in terreinen met veel slooten of greppels. Zij beknagen het onder-einde der jonge teenen. De schade kan groot zijn. Een enkele hooge winterwaterstand maakt soms plotseling een einde aan deze schade. Onder Laag-Zuthem waren den vorigen winter plotseling alle muizen verdwenen.

In het winterseizoen 1933/1934 kon men daar plaatselijk het teenhout niet lang in de griend laten staan, want na eenige dagen was het wit geknaagd.

Insecten.

Ook in de groep der insecten komen veel dieren voor, die in de grienden groote schade kunnen aanrichten, terwijl de bestrijding er van uiterst moeilijk is. Het is van groot belang om bij het voorkomen van insecten, tijdig voorzorgsmaatregelen te nemen, zooals het opruimen van doode stobben, zieke of geschadde in de omgeving, enz. De voornaamste insecten, die schade kunnen aanbrengen, zijn de volgende:

Wilgenhaantjes. De haantjes zijn bladvernielers, zowel de kever als de larve beschadigen het blad en kunnen, bij optreden in groote getale, alles kaal vreten. Vooral de katsoorten lijden zeer van deze beschadiging omdat hiervan het blad minder hard is dan van de grauwoorten.

Bestrijding is zoo goed als onmogelijk. Prof. Ludwig doet in Korbweidenbau van Wissmann wel middelen aan de hand, doch deze zijn practisch moeilijk uitvoerbaar. De firma „Defa” te Arnhem raadt aan het bestrijdingsmiddel gralit (10 à 12 kg per ha) te gebruiken. Toepassing in ons land is mij niet bekend.

Bladluizen, die de jonge, nog niet verhoude twijgen, de einden der teere loten en de bladen uitzuigen, zijn zeer schadelijk. Een minder goedgroeiende griend of een griend, waarvan het hout door vorst is beschadigd, heeft in den regel van luis te lijden.

Schildluizen kunnen bij sterk optreden eveneens gevaarlijk worden. Het hout is bedekt met witte vlekjes, het oogt niet en sterft, als stekhout gebruikt, spoedig af. Op het hout zelf

doen de luizen ook schade en veroorzaken zodoende soms last bij de houtbewerking.

De elzensnuitkever. Meelker geeft aan in zijn werkje, dat dit insect weinig voorkomt. Helaas moet geconstateerd worden, dat deze kever de laatste jaren zeer verspreid en veelvuldig in de wilgen voorkomt. Behalve in de els, is deze vijand ook in populier schadelijk. De schade in hakgrienden is groot.

Thans zijn er grienden aan tewijzen, waar minstens de helft van de stokken van één struik sterk zijn aangetast. Voor hoephout is dit beschadigde hout ongeschikt. Bestrijding is moeilijk. Opruimen van doode en kwijnende stoven is aan te raden. Ook behoort het hout tijdig te worden vervoerd.

De kever zou ook aan jonge twijgen de bast beschadigen, doch deze beschadiging is moeilijk met zekerheid te constateren.

De wilgentwijgspinner weeft in Mei-Juni de jonge bladen der twijgen door fijne draden aaneen en in deze bladeren legt het wijfje haar eieren. Het hieruit komende rupsje bevreest deze bladeren verder. De schade kan, bij sterk optreden, belangrijk zijn, vooral in de katsoorten. De twijgen krommen zich aan het topeind en gaan zich verder vertakken. Bestrijding is moeilijk. Uitsnijden der aangetaste topscheuten schijnt het eenig mogelijke middel.

Verder komen op het hout, gelukkig niet algemeen, nog *woekeringen* en schimmelaantastingen voor. Deze beschadigingen zijn echter van minder beteekenis. In 't algemeen kunnen vogels, waaronder fazanten en ook kippen, en soms varkens, medewerken, de verschillende beschadigingen tot een minimum te beperken.

Ook uit een oogpunt van jacht ziet men de *fazanten* gaarne bij het dichte, goed dekking gevende griendhout.

Ook *kippen* doen veel nut in het hout. Ze houden de grond los en open en gaan onkruidgroei tegen. Dit laatste is vooral rondom de struiken van veel beteekenis. Tevens wordt de griend bemest. De plaats van een kippenhok kan men in de grienden nog lang na de verwijdering er van aanwijzen.

Varkens kan men alleen in meerjarige grienden laten loopen. Ze houden den grond los en vernietigen tevens veel onkruid en insecten. Men dient ze op een terrein buiten de griend bij te voederen.

Het oogsten (hakken en snijden).

Snijgrienden worden telken jare gesneden, waarmede men dus een oogst verkrijgt. Het een-jarig gewas wordt door den griendeigenaar of zelf gesneden, of op stam verkocht.

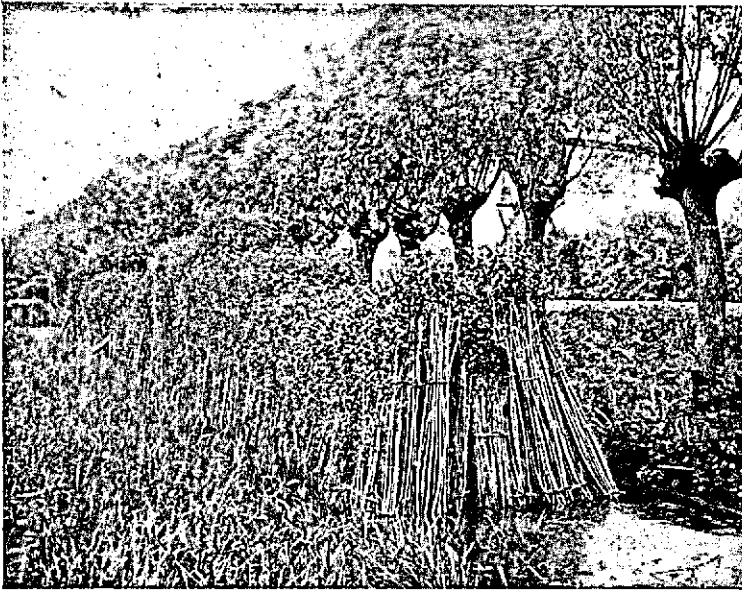
Zoo heeft telken jare te Zwolle in het najaar ten overstaan

van notarissen een groote verkooping plaats van bijna uitsluitend een-jarig gewas op stam. Zoo'n verkooping geschiedt per perceel, volgens den geboden prijs per bos. De bossen hebben een dikte van 75 cm, gemeten op 25 cm, van het onder-einde. De levering en telling der bossen geschiedt op de plaats, waar de twijg is gesneden.

Ook te Wijhe, Kuilenburg, Vianen, Gorichem, Werkendam en andere plaatsen heeft verkoop van snijteen telken jare plaats, vaak tevens met ander hout.

In de verkoopboekjes worden alle te veilen perceelen nader aangegeven en tevens de dikte der bossen, welke maat voor verschillende streken uiteenlopend is.

Hakgrienden worden ook óf door de eigenaren zelf geëxploi-

Te water staand hout.

teerd, of publiek verkocht met opgave van de juiste oppervlakte.

Gedurende den wintertijd verschaft het hakken aan vele handen werk ten plattenlande in de griendstreken.

Evenals in meer normale tijden bij het dunnen van dennenbosschen het verzagen tot sortimenten van uiteenloopenden aard plaats vindt, zoo had ook in de hakgrienden een sterk sorteeren plaats. Elke hakker maakt zich een maatstok, waarop verschillende lengten zijn aangegeven en al naar dikte en lengte wordt elke stok bij een bepaalde rubriek ingedeeld door deze op de verlangde maat af te zetten. Het mooie gladde hout wordt gesorteerd in z.g. hoephout (later geschild z.g. „wit”

of ongeschild, om voor vaten te gebruiken). Het ondereind of dikke eind van dit hout mag niet verder ingehakt zijn.

Het minder goede hout, vertakkingen, beschadigd hout, wordt verhakt tot tuinlatten of boonenstokken, het zwaardere hout tot palen en het takhout wordt met wat zwaarder hout verwerkt tot Holl. rijshout.

Onderstaand lijstje geeft een overzicht van het vrij groot aantal sortimenten, welke uit het wilgenhakhout worden verkregen.

Het hoephout wordt steeds, al naar dikte in verschillende hoeveelheden opgebost en overeind in de grienden neergezet en tijdig vervoerd (o.m. voor het in 't water plaatsen).

Vervoer per boot naar plaats van verder verwerken is steeds het voordeeligt en veelal ook goed mogelijk.

Bij een normale exploitatie zal in elke griend hout voor inboeten afzonderlijk worden gehouden. De doode stoven steekt men uit en zet in de rij het poothout later neer. Dit hout laat men flink lang, ter voorkoming van spoedig overgroeien.

De meeste werkzaamheden in de grienden worden in accord verricht.

Lijst van sortimenten, vnl. hoephout, met aantallen per bos en lengten in meters.

Zware kit (kort)	104	1.25
Lichte kit ..	104	1.25
Zware kit (lang)	104	1.40
Lichte kit ..	104	1.40
Vierling kit	33	1.40
Karreband	52	1.64
Zwaar karreband	52	1.64
Haringband	39	1.85
Lichte haringband	52	1.85
Grauwe ..	52	1.85
Kort tonneband	26	2.10
Lang tonneband	26	2.20
Grauw tonneband	26	2.10
Achtvoeters	26	2.30
Negenvoeters	25	2.56
Tienvoeters	20	2.85
Boonenstokken	25	2.56
Latten	25	2.20
Palen	10	1.25
Stokken (voor horden b.v.)		2.50—3.—
Poothout	25	3.—
Stikteen (materiaal voor inboeten)	25 of 50	1.50—2.—
Staakband		fijner dan lichte kit.
Reven (harken) stokken		2.85
Duitsche stelen (schopstelen)		1.55
Holl. rijshout. Lengte 2.75 m. Omtrek bij onderste band op 30 cm. van 't ondereind 40—44 cm.		

Bovenste band op 80 cm. van 't ondereind
Geld. rijshout. Lengte 3.60 à 4.40 m. Bij onderste band op
30 cm van onder 70 cm min. dikte.

Financiële resultaten.

Evenals in vele bedrijven zijn ook in de griendbedrijven de financiële resultaten thans zeer ongunstig.

Vele grienden bleken moeilijk of niet verkoopbaar. Tal

Opmaathakken van twijgen of stokken.

van snijgrienden, welke in een vorig seizoen te weinig konden opbrengen, werden in dit seizoen als 2-jarig hout geveild, veelal met weinig succes. Ook in de hakgrienden zijn de mogelijkheden om nog wat te verdienen, uiterst gering tot nihil. Het aantal grienden, dat niet verder wordt verzorgd, is dan ook toenemend. Ook ziet men vele grienden rooien teneinde te worden omgezet in grasland.

Het is zeer goed te begrijpen, dat in deze crisisomstandigheden getracht is, bij de regeering steun te verkrijgen. Voor den oogst 1932/33 en 1933/34 werd volgens onderstaande reglementen steun verleend.

UITVOERING DER WET TOT STEUN AAN DE
GRIENDCULTUUR.

1. *Welke producten voor een bijdrage in aanmerking komen.*

De Centrale Commissie deelt mede, dat de wet tot steun aan de griendcultuur alleen beoogt een bijdrage te ver-

leenen voor bewerkte producten en wel uitsluitend teen en stokken van den oogst 1932/33.

Alleen erkende teelers of erkende bewerkers, die hunne producten laten schillen door Nederlandsche arbeiders komen voor deze steunverleening in aanmerking.

Oude voorraden vallen niet onder de wet, terwijl evenmin de griendcultures rechtstreeks zullen worden gesteund.

2. *Aan welke eischen de producten moeten voldoen.*

De teenen moeten van goede kwaliteit zijn, taai en glad, minstens geschikt voor de fabricage van gewone heele of halve bushels, zonder daarbij andere teen te verwerken.

Verder moet de teen worden gesorteerd in bossen naar de volgende lengte :

- a. tot 1.50 m.
- b. van 1.50 m. tot 1.80 m.
- c. boven 1.80 m.

De *stokken* moeten, naar de diverse soorten, minstens aan het gewicht per bos voldoen, zooals onderstaand is aangegeven. Dit gewicht wordt als basis genomen voor de steunverleening, zoodat voor het meerdere gewicht, dus voor zwaardere bossen, boven deze basis uitkomende, geen meerdere steun wordt uitgekeerd.

De *stokken* moeten glad zijn en geschikt voor de hoepelindustrie of voor de stoelenfabricatie. Broos, krom of knoestig hout komt niet voor steun in aanmerking. Evenmin *stokken* uit den top gehakt, zoodat alleen *stokken* met stameinden gesteund kunnen worden.

Zowel *stokken* als teen moeten goed geschild en gedroogd zijn. Ter bevordering van een gemakkelijke uitvoering der wet, moeten *stokken* en teen zoodanig in het water komen te staan, dat de telling ter plaatse nauwkeurig en gemakkelijk geschieden kan en wat de *stokken* betreft, moeten de verschillende soorten bij elkaar worden gezet.

Nadrukkelijk wordt opgemerkt, dat op de kwaliteit, zoowel van *stokken* als teen, nauwkeurig zal worden toegezien en producten, die niet aan voormelde eischen voldoen, van steun worden uitgesloten.

Alleen producten van Nederlandschen oorsprong komen voor steun in aanmerking.

3. *Wijze van steunverleening.*

Voor producten, die voor steun in aanmerking komen, zal een bijdrage worden verleend :

- a. Voor teen van f 0.02½ per kg bewerkte teen. Het gewicht der geschildte teen zal voorloopig worden bepaald op ⅓ gedeelte van het gewicht in groenen toestand.
- b. Voor *stokken* van f 0.01 per kg bewerkt bosgewicht, naar de volgende schaal :

- 10 vt. stokken à 20 st. p. bos, lengte ten minste 2.80 m.
 op 12 kg p. bos
- 8 vt. stokken à 25 st. p. bos, lengte ten minste 2.28 m.
 op 10 kg p. bos
- 6 vt. stokken à 39 st. p. bos, lengte ten minste 1.80 m.
 op 8 kg p. bos
- 5½ vt. stokken à 52 st. p. bos, lengte ten
 minste 1.55 m.
 op 7 kg p. bos
- 4—4½ vt. stokken à 104 st. p. bos, lengte
 ten minste 1.25—1.40 m.
- 4½ vt. stokken à 78 st. p. bos, lengte ten minste 1.40 m.
 op 5¼ kg p. bos
- 4—4½ vt. stokken à 104 st. p. bos, lengte
 ten minste 1.25—1.40 m.
 geschikt voor de mandenmakerij, op 5 kg per bos.
 teutelbandstokjes à 104 stuks per bos, tenminste 90 cm
 lang, op 6 kg per bos.

2-jarige geschilde z.g. rijs of teen, in volle lengte, geschikt voor de mandenmakerij, zal een bijdrage ontvangen van 1½ cent per kg bewerkt product.

Voor gebuffte teen en gebuffte stokken, welke dus geschikt zijn, afkomstig van den oogst 1932/33 en voor zoover nog niet afgeleverd, zal dezelfde regeling gelden als hierboven vermeld.

De keuring en vaststelling van het gewicht zal echter eerst plaats vinden, nadat ze gedroogd zijn.

Voor de uitvoering der wet wordt de Centrale Commissie bijgestaan door een hoofdcontroleur en controleurs. De Centrale Commissie is gevestigd te Werkendam.

(Wordt vervolgd).

HOUT DE DAGBLADEN.

Algemeen Handelsblad, 23 October 1934.

HOUT ALS VOEDSEL EN GENEESMIDDEL.

V. D. verneemt uit Keulen: Dr. Bergius, die tezamen met Prof. Bosch in 1931 den Nobelprijs voor chemie heeft gewonnen, heeft een procédé ontdekt, waarbij hij het hout van jonge takken geschikt kan maken voor consumptie.

Na vele proefnemingen is Dr. Bergius erin geslaagd uit jonge twijgen een buitengewoon smakelijk meel te bereiden, dat groote voedingskracht bezit. Het moet ook geneeskrachtige werking hebben, vooral bij kinderziekten. De kosten van het procédé zullen zeer gering zijn.